

Legal update

Květen 2019

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Konflikt ochranné známky s obchodní firmou

Nově publikovaná judikatura

Rozdělení zisku akciové společnosti možné i na základě účetní závěrky starší 6 měsíců

Přiměřenost smluvní pokuty v konkurenční doložce dle zákoníku práce

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Bankovní a finanční služby:

Pavel Jendrulek, Ondřej Havlíček

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Dušan Kmoch, Dalibor Šimeček

Soudní / arbitrážní řízení:

Milan Polák, Ondřej Havránek, Zbyšek Kordač

Informační technologie a duševní vlastnictví:

Martin Lukáš, Jan Turek

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák

Insolvenční řízení a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Vladimír Petráček

Pracovní právo:

Ondřej Havránek, Anna Bartůňková

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

© 2019 Weinhold Legal. Všechna práva vyhrazena

Aktuality v legislativě

Konflikt ochranné známky s obchodní firmou

Jak jsme Vás již informovali v prosincovém vydání Legal Update z roku 2018, dne 1. ledna 2019 vstoupila v účinnost novela zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách (dále jen „ZOZ“), jež přinesla do českého právního řádu významné změny.

V rámci tohoto příspěvku bychom chtěli stručně upozornit na jednu z dalších změn ZOZ, kterou je úprava konfliktu dříve zaregistrované ochranné známky s obchodní firmou, jež byla novelou ZOZ uvedena do souladu s právními předpisy Evropské unie.

Před účinností novely ZOZ nebyl vlastník starší ochranné známky (např. i mezinárodní OZ) platné na území ČR oprávněn zakázat užívání české obchodní firmy právnické osoby, pokud bylo užívání obchodní firmy v souladu s obchodními zvyklostmi, dobrými mravy a pravidly hospodářské soutěže. Tuto obranu však ZOZ nadále již nezmiňuje, a od 1. ledna 2019 je tudíž i dle ZOZ možné, aby vlastník ochranné známky platné na území ČR zabránil užívání později zaregistrované identické/podobné obchodní firmy právnické osoby, jejíž předmět činnosti je identický/obdobný jako třídy produktů a služeb, pro které byla zaregistrována ochranná známka.

V tomto ohledu tedy doporučujeme, aby společníci a výkonné orgány obchodních společností brali výše uvedené na vědomí a před zvolením/změnou obchodní firmy vždy prověřili příslušné seznamy ochranných známek. V opačném případě totiž nelze vyloučit riziko, že majitel dříve zaregistrované ochranné známky by mohl vůči společnosti uplatnit svá práva, jako např. nároky na změnu obchodní firmy, náhradu újmy, přiměřené zadostiučinění aj.

Nově publikovaná judikatura

Rozdělení v zisku akciové společnosti možné i na základě účetní závěrky starší 6 měsíců

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 27 Cdo 3885/2017, ze dne 27. března 2019)

Nejvyšší soud České republiky („Nejvyšší soud“) se ve výše citovaném rozhodnutí vyjádřil k některým sporným otázkám ohledně náležitostí pozvánky na valnou hromadu a rozdělování zisku v akciové společnosti.

V nadepsaném případě byla Nejvyšším soudem řešena situace, kdy navrhovatelé (akcionáři společnosti) žádali po obecných soudech vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o rozdělení zisku. Navrhovatelé svůj nárok opírali zejména o nesplnění zákonných obsahových náležitostí pozvánky na valnou hromadu, jakož i o nezákonnost samotného rozhodnutí o rozdělení zisku.

Svou argumentaci zakládali především na skutečnosti, že písemná pozvánka na valnou hromadu řádně neodůvodňovala předmětné rozhodnutí představenstva, ale pouze odkazovala na dokumenty dostupné na internetových stránkách společnosti. Dále tvrdili, že na příděl do fondů akciové společnosti je nezbytné nahlížet obdobně jako na rozdělování zisku v podobě tantiém (tj. rozdělení zisku mezi výkonné a dozorčí orgány), a proto není možné rozdělit zisk společnosti do fondů založených zakladatelským jednáním bez současného rozhodnutí o výplatě podílu na zisku pro akcionáře.

Vzhledem k tomu, že soudy nižších instancí návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zamítly, podali navrhovatelé proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání, které Nejvyšší soud shledal důvodným. Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou obsahových náležitostí pozvánky na valnou hromadu, přičemž dovedl, že akciová společnost může pozvánku v plném

Držitel certifikátu ISO 9001

Legal update

Květen 2019

rozsahu

uveřejnit pouze na svých internetových stránkách, pakliže ve zkrácené písemné pozvánce na tyto rozsáhlejší části řádně odkáže. Jelikož internetová pozvánka v předmětném případě oproti písemné pozvánce neobsahovala žádné dodatečné zdůvodnění, ale pouze zmiňované dokumenty, přisvědčil Nejvyšší soud v tomto ohledu navrhovatelům.

Dále se Nejvyšší soud v dovolání věnoval problematice rozdělování zisku v rámci akciové společnosti. Nejvyšší soud nejprve poukázal na svoji dřívější judikaturu, dle které nebylo možné použít řádně zpracovanou účetní závěrku za předchozí účetní období jako podklad pro rozdělení zisku po uplynutí lhůty upravené pro svolání valné hromady za účelem projednání řádné účetní závěrky (6 měsíců od posledního dne účetního období). Tento závěr se však již dle Nejvyššího soudu nadále neuplatní, neboť zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech („ZOK“), obsahuje tzv. insolvenční test, který zakazuje výplatu zisku a prostředků z jiných vlastních zdrojů (a záloh na ně), pokud by si tím společnost přivodila úpadek. Dle názoru Nejvyššího soudu insolvenční test poskytuje dostatečnou ochranu věřitelům před nezákonným vyvedením zdrojů společnosti, a proto účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období může od účinnosti ZOK sloužit jako podklad pro rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období.

Nejvyšší soud se v daném rozhodnutí taktéž vyjádřil k otázce rozdělování zisku do fondů akciových společností. Nejvyšší soud v tomto případě uzavřel, že akciová společnost nemusí rozdělit zisk mezi akcionáře pouze na základě důležitých důvodů, které mohou spočívat např. v ustanoveních stanov o pravidlech rozdělování zisku, za současného respektování zákazu zneužití většiny hlasů. Tato pravidla se pak dle Nejvyššího soudu uplatní obdobně i na rozdělování zisků do fondů zřizovaných zakladatelským právním jednáním společnosti. Vzhledem k tomu, že stanovy v předmětném případě upravu rozdělování zisku do sociálního fondu obsahovaly, považoval Nejvyšší soud tuto skutečnost za závažný důvod a navrhovatelům nepřisvědčil.

V důsledku nesprávného právního posouzení věci ze strany nižších instancí Nejvyšší soud dovoláním napadnuté rozhodnutí zrušil a věc vrátil prvostupňovému soudu k novému rozhodnutí.

Jsme toho názoru, že citované rozhodnutí přináší nejenom nové možnosti ohledně dispozice s vlastním kapitálem akciových společností, ale také zvýšený standard péče řádného hospodáře výkonných a dozorčích orgánů při rozdělování a vyplácení zisku, neboť za dodržení insolvenčního testu a dalších pravidel odpovídá statutární orgán společnosti. V kontextu výše uvedeného a precedenční povaze tohoto rozhodnutí lze taktéž očekávat, že závěry Nejvyššího soudu ovlivní dosavadní korporátní praxi.

Přiměřenost smluvní pokuty v konkurenční doložce dle zákoníku práce

(Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. II. ÚS 3101/18, ze dne 2. května 2019)

Ve výše uvedeném nálezu se Ústavní soud České Republiky („Ústavní soud“) zabýval ústavněprávními aspekty konkurenční doložky sjednané v pracovní smlouvě.

Konkrétně se jednalo o situaci, kdy stěžovatelka (obchodní společnost) nárokovala po vedlejší účastnici – bývalé pracovníci (žalovaná v řízení před obecními soudy) zaplacení smluvní pokuty ve výši 420.000,- Kč za porušení konkurenční doložky, kterou si strany sporu v pracovní smlouvě sjednaly.

Jádrém sporu byla skutečnost, že vedlejší účastnice uzavřela za trvání konkurenční doložky pracovní smlouvu s konkurentem stěžovatelky, na základě které odpracovala čtyři pracovní dny. Vedlejší účastnice tak dle stěžovatelky porušila závazek zdržet se po dobu jednoho roku po ukončení pracovního poměru výkonu výdělečné činnosti u subjektu, který je v soutěžním vztahu s předmětem činnosti stěžovatelky, a proto měla stěžovatelce náležet smluvní pokuta ve výši 420.000,-Kč ročně.

Soud prvního stupně se s názorem stěžovatelky neztotožnil, a stěžovatelce s ohledem na krátkou dobu pracovního poměru vedlejší účastnice přisoudil pouze částku 35.000,-Kč. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatelka odvolala, přičemž v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí prvního stupně odvolací soud stěžovatelce přisoudil částku 385.000,- Kč. Odvolací soud tak učinil s odkazem na skutečnost, že vedlejší účastnice měla za dobu trvání konkurenční doložky nárok na peněžité protiplnění ve výši průměrného měsíčního výdělku za každý měsíc, a proto se jednalo o platnou konkurenční doložku, kterou nebylo možné moderovat. Proti tomuto rozhodnutí podala vedlejší účastnice dovolání, ve kterém Nejvyšší soud uzavřel, že předmětná konkurenční doložka je sice platná, úplná a správná, nicméně vymáhání této smluvní pokuty by bylo s ohledem na zanedbatelnou míru porušení dané povinnosti v rozporu s dobrými mravy a nárok stěžovatelky v celém rozsahu zamítnul.

Proti rozhodnutí Nejvyššího soudu podala stěžovatelka ústavní stížnost. Stěžovatelka v rámci ústavní stížnosti argumentovala především skutečností, že Nejvyšší soud protiústavním způsobem vyložil smysl konkurenční doložky, a nepřiznáním sjednané smluvní pokuty zasáhl do jejího práva na svobodné podnikání. Ústavní soud shledal ústavní stížnost důvodnou, kdy přisvědčil argumentaci stěžovatelky a zdůraznil, že obecné soudy jsou povinny poskytovat ochranu podnikatelské činnosti, pokud by porušení konkurenční doložky sjednané v pracovní smlouvě, byť jen potenciálně, zvýhodňovalo konkurenci. Ústavní soud dále podotknul, že smyslem konkurenční doložky je mj. ochrana zaměstnavatele před únikem obchodního tajemství a jiných významných informací ke konkurenčním podnikatelům, a proto doba trvání porušení konkurenční doložky není pro vznik smluvní pokuty relevantní, protože k přenosu citlivých informací a know-how může dojít i v řádu minut.

Jelikož dle Ústavního soudu představovala smluvní pokuta přiměřenou sankci za nedodržení konkurenční doložky, vyhověl stěžovatelce a napadené rozhodnutí zrušil a vrátil zpět Nejvyššímu soudu.

S výše uvedeným rozhodnutím Ústavního soudu se ztotožňujeme. Bagatelizace a diferenciací typu a míry porušení smluvních povinností by totiž dle našeho názoru byla způsobitelná značným způsobem zasáhnout do právní jistoty a legitimních očekávání zaměstnavatelů, v důsledku čehož by instituty jako konkurenční doložka či smluvní pokuta postrádaly smysl.

© 2019 Weinhold Legal

Pevně věříme, že shledáváte Legal Update užitečným zdrojem informací. Váš názor na tento bulletin, zejména jeho obsah, formát a periodicitu, zůstává i nadále předmětem našeho zájmu. Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: michal.kandrac@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 112 k rukám Michala Kandráče, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení.